

6

Ms. 99.
2976/93
Eltérő kiadás

Budai-
Teátrum.

Magyar

Színészet!

Színházkontractus vég.

NADA

4/ P. P. Varga 1835. IV. 2. átír, hogy Pálz Elek Kivétel Kupaak Kontractusban állott 1/4
számban „elbocsátván, mint hogy e napokban elutazni kívánta” 2. apr. 11.
végén a Kontractus vég, hanem adták a Simontsits János főszabáló juttatásai kiadását
igazgatónak. Kupaak a szerződés formáját aláírás s ill. hozzájárulás végett. Az apr. 8-iki
kiszámlás a mellékelt nyomtatvány módosításokat kért s alküldte megmagyarázva.
(a szerződés fogalma. az akták mellett van, hogy a név is, mely, létezőben a régi szer-
ződésnek ma ismétlő) Apr. 12-iken a Kupaak Simontsitsot beíratatta, s apr. 13-án
10 órákor ha úgy tartja, maga személyesen beírattatott megjelölés a átadás is aláírás végett.
(S. Simontsits laktat). Tovább végre.

Nádai László. 1834-36.

862

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

ANYAKÖNYVI B. SZÉK

1902 / 4424

Budai Színház

BUDA.

Tekintetes Nemes Pest vármegyének 1835-ik esztendei április 8-án tartott kisgyűlése.

szabad királyi Buda várossa Tanácsa folyó évi április 3-d költ hivatalos levele mellett oly végre közli s vármegyével három egymásután következő esztendőre köttendő játék szín iránti kötelező levél feltételeit, hogy azokat hozzá vagy aláírva küldje vissza, vagy irántok lehető észrevételeit közölje.

VÉGZÉS.

Mely alkalmatossággal a foglalatban közlött kötelező az egybegyűlt rendek előtt pontról pontra felolvastatván, az a következő észrevételekkel adatik ki "ő szolga bíró imonsits János urnak mint a vármegye által pártfogált Budai Nemzeti Színész Társaság, f. eszte. husvét utántól fogva munkálkodó igazgatójának, hogy a mennyiben

1-ör A 9-ik pontban az érintetnék, hogy a Budai Színház színén csak oly mutatványok adathatnak elő: mel ek a bétsi udvari játékszínen 1733k esztendő óta legalább kétszer adattak; szabad kir. Budavárossa tanácsánál a contractus kötése alkalmával azt eszközölje, hogy ezen záradék azon oknál fogva hagyassék ki, mivel ezen vármegye rendei a magyar színházat pártolásával nemcsak annyit akartak elérni, hogy a magyar közönségnek csupán időtöltés, s mulatság szereztessék s magyar

színészek formáltassanak, hanem egyik fő céljok az is volt: hogy a magyar színészi költőknek eddig kéziratokban, s nyomtatásban mintegy holtan feküdt elmeszüleményei a színpadon életre hozatván, a magyar litteraturának e részbeni hézaga kipótoltathassék, és a régibbek dolgozásainak látszatos sikere által, az újabb írók a dramaturgia tökéletesbbitésére buzditassanak, márpedi ha a budai játékszíni mutatványok tsupán a bétsi udvari játék színén elől adattakra szorítottanának a vármegye, sőt az egész nemzet óhajlásával ellenkező történetkénnék.

2-ör A 11-ik pontban a színház rendszabályai ellenére elkövetett véttségek megbüntetése a vállalkozóság jussai közé számittatván, miután a Vármegyét magányos vállalkozókkal egy rangba tenni nem lehet, ezen szó helyett "Vállalkozóság" a Vármegye Igazgatósága teendő.

3-ör A 12-ik pont azon része melyben a német színészi társaságnak engedendő játszhatás ~~engedélyeztetik~~ érdekeltik, kimaradhat, tsupán azon oknál fogva is mivel a német színháznak szomszéd Pest várossában állandó színházok lévén oly eset, hogy a mostani környüállásokban Budán, hol a nemzeti színház is csak különös pártfogás és áldozat mellett tarthatik fenn, nem is képzelhető, hogy valamely vándor német társaság mutatványokat adni kívánna.

4-er. 14-ik, ponthoz, ahol a mutatványok holnapokkénti minimuma a két bérletszűnésen kívül 18 számban határoztatik, ezen szó: legalább hozzáadandó.

Egyébiránt ezen észrevételek megküldetni rendeltettek a megkereső városi tanácsnak is annak ki jelentése mellett, hogy fentebb említett főszolgabíró ur ezen Vármegye részéről a contractus megkötésére ~~de~~ felhatalmazva legyen, annál fogva azt véle minél előbb megkötni ne terheltezzék.

Felj. Nyáry Pál
aljegyző.

Bud. tan. 1834-6
862 sz.

Földvár Gyabralispán Pestvármegyében Színház válogatásának megkezdése, hogy
1836. november 20-án mindenféle beletet. 1836. július 25. - 25-én közzét-
tett a válogatott jelölésről.

1836. aug. 16-án válogatás: a felmerült tudományok, de csak, azaz

„De mivel az a kijelölt határidő éppen teli időbe esne amolyan alkalmatossá-
gunk színházunkban határolni majd lehetetlen volna, a kibelheli színház pedig mu-
tatványok nélkül hagyva azon tekintetből nem lehetne, mivel a városban és császári királyi
színházunkban is megvan a helyes megtekintés, nem különben lett országunk nagy-
sága a M. M. kir. Helytartótanács és udvari Kamara keltetésének amolyan alkalmatossá-
gunk és Budapest aláírásának és hivatalosnak megkeressük: hogy addig is fennmaradjon a Nemzeti
színház Törvénye Pestre áttét közzétételével azon esetre ha talán nem is Törvény magán
jelentendőséggel jövő „october 10” napjától fogva amolyan a nemzeti színházunk
mutatványokat nem ad, kibelheli színházunkon fellépni szabadon állhatunk. Aláírásunk
1836. aug. 30. a vármegyében aki hogy nincs kifogása ellen, de a feltevések megállapítását
a színházunkban nemcsak a közönségnek hanem a városnak is előnyösnek
egymással.

Válogatás. Október 10. Közzététel a városban a határ az illetékes azaz határoztak hogy:

„valamint eddig úgy jövő színházunk is a városi színház keltetésének birtokában egyaránt
a magyar színházunkban megmaradjon azaz a Helytartótanács végzése alapján
Keltetés a válogatás, mely november 16-án fogadják tisztelettel. [Tett miniszter]

Válogatás. 1834-36
1871

A. A kupa gondolatán a parti színház építésével 1836. ápr. 10-én megkezdte
Simoneus Jancsik hogy azaz a városi színház a kupa színház, hogy
a színház építkezésének.

B. Jan. 1834-36
1813

1835. IV. 25-én, hivalkozva a Kamara 1834. október 22-iki 36318 sz. rendeletén, melyben a Pest vármegye felügyelése alatt álló lakosságának három évre beíradni puszta a leltárműt, jörsi-
hasznos népet bemutatja a Simontsits János Kisküldött polgármesterrel kötött szerződést.

Budai Kamara 1822/48

922.

1835 - Pest megjelölés szerződés

1833-ban Mihály háza 30-ikán: Bartha János, Pálj Deák, Telapi György és Meyeri Károly által a.k. aláíratott a k. Kamara által Budán 1834. jún. 22-én jóváhagyott.

A szerződés magyarúl vagyon a kiegészítés a többiekéi névvel a földhöz (Esetleg in extenso kö-
szöhet) érvényes 1833. mindenképpen 1835 húsvétjáig, tehát 18 hónapra kiegészít.

Az egy időt egy körmőci arany kist fizetnek.

Budai Kamara 1822/48
854.

1834. VIII. 5-én a vármegye [színház] küldöttbizottságának az igazgató kérdi hogy 1835 húsvétjáig
Zenei Kisebbség-e a megye a budai színház? Az illető jejjékönyv ez:
"Kérdés keltetve igazgató úr által az alkalmankor, ha valjón a jövő évtendői kúrtát utáni időre
is, fel fogja-e venni a Tekintetes nemzeti vármegye a budai színház? - minemutána meg van előtér-
ve a kúrtatás a föld, hogy nem találkozik a vármegye Rendelése a nemzeti nyelv és írás terjesztése
színházainak jövedelmével való pártolására is magokat mindekor az kéznek mutatott tagjai közül
csak ez is, ki a magyar nyelvét mutatványosnak, mind magára, a művészt, mind ezen ügy
előmenetelére az nagy ~~színház~~ ^{színház} behatásait - addig is, quia a Pesten megálapítandó
színház felépülend, ne hagyta; a jejjékönyvi Kormány által oda ~~színház~~ ^{színház} utasított az igazgató úrnak,
hogy a Közlebsi Kézgyűléshez értekezven Sz. Királyi Budai Városi Tanácsával - Kivét mint eddig
milyénné, annál utána sem lehet hasznos ügyben a lefolyó pártolónál egyebet megjelölés
milyénné feltenni, - valjón nem lehetne-e a Budai színházat drócsa nélkül is a magyar művészt
kamara, a Vármegye jóállása mellett meg három évtendőre Kivenni? Ha e részben semmi aka-
dály nem tetetnek, az a jövő évtendői kúrtát napjáról jövedelmű három évtendőre vevő a
házonterbe of módon, hogy a belőlől támadható trój végelemez a vármegyei theatrális puszta
akkor, mint a Pest színház házonterbe, azon idő alatt tudniillik, míg a városi Kapiányi ki-
vatalnak minden előadás után az ügy megjelölés Kisebbség megjelölés, és Kisebbség, a Kisebbség
vagy tegyenek egy küldöttbizottság Környélkeltos tudósítás, hogy ahhoz képest, a Kisebbség
az egész tárgy képen terjesztetessen leibe. Törvény Njáry Pál aláírta."

Debreceny János ^{is fajtandó} ~~muvelkedés~~ ^{muvelkedés} Kérés az. Helyi Párti tanácsot hogy átvizsgálja a
 frissítet 1834. évi törvényt, ami „az fogja bizonyítani, hogy azon hazafiúi megbecsülés, mely az
 egész országnak az eddig ártalmatlanul nyert, előtte igen kedves és elengedhetetlen az épen nem
 állhatna. „Az is mondja hogy „Tárgyalatui fogja pedig a nemzeti fővárosi tanács, hogy a
 oktatás, az előbbi megpótlásukhoz képest, növelve van inkább mintsem megromlón. Ugy fog
 megjelenni minden egyet a minél jelentősebbre máskülönben az igazgatóság felügyeletével
 magát négy évi kötelez, kik bejött az újabb megpótlást tekintetes nemzeti Párti vármegy
 jötekei az igazgatóság részéről mi képpen is néha mostan majd ala. „Amikor hangyidőre
 a leadvány hogy a jötekei nemcsak minél többre hanem még is minél többre előnyök, amint a
 Tanács elhatározta a tanácsot. „Az igazgatóság bizonyította addig is, valamint fogja, Kút-
 (ezel kémben) földi minőségűnek is jellemezve, hogy gondja vele és
 leghosszabbára is, kik a nemzeti fővárosban a magyar
 gelvet meg nem igen bírván, emel fogva a jötekei részét megpótlás ne maradjonak. „

A Kút- Tanács = val. polgári megkezdésnek nem maradt jötekei
 adó, a jötekei elengedte a Kút- isbre az országban hogy az újonnan megpótlás
 is gátlóval maradjon a város tulajdonára. „By dieser Gelegenheit kann die Bürger-schaft
 ihre Freude über das Gelingen im Bereich dieser Stadt für eine Zeit ein stehendes
 National Theater zu besitzen, nicht ~~ver~~ verschweigen. „Ez volt 1834. aug. 13-án

1834. aug. 14-én a Kút- Tanács ment a Helyi Tanács a jötekei, amelyet a Helyi T.
 1834. X. évi tudomásul vett, mondván hogy a megpótlás után az 1834. évi
 Wiken, minthogy a Kút- Tanács már hozzájárult, meg is történt.

Buda Helyi Tan. 1834/36
 844.

Magyar nyelv

BUDA.

Könyvtári feljegyzés 1873. november 26, mely szerint a Váratlanul megjelenő nyelvű
„partium novercantibus [?] in quibus societates theatrales germanicae ininterrupte haeserunt
circumstantiis perpensis, partium vero e consideratione in dies incrementis amoris
linguae nationalis, studioque publici desiderio ~~ob~~ obviandi motus
magyar nyelvvel szembe fordítva a hátralevő 18 hónapra.

Anda Hs. Tam. 1871/76
698

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

ZENEAKADÉMIA
LISZT MŰZEUM

Am den Herrn stehet kein Mann höher
Als selbst unser Herrscher ist.